

PHÒNG GD&ĐT LỤC NGẠN

(Đề thi gồm 01 trang)

ĐỀ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP HUYỆN

NĂM HỌC: 2022 – 2023

MÔN THI: NGỮ VĂN – LỚP 7

Ngày thi: 07/03/2023

Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian giao đề

Câu 1. (6,0 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời câu hỏi:

Một chàng trai trẻ đến xin học một ông giáo già với tâm trạng bi quan và chỉ thích phàn nàn. Đối với anh, cuộc sống là một chuỗi ngày buồn chán, không có gì thú vị. Một lần, khi chàng trai than phiền về việc mình học mãi mà không tiến bộ, người thầy im lặng lắng nghe rồi đưa cho anh một thìa muối thật đầy và một cốc nước nhỏ.

- Con cho thìa muối này vào cốc nước và uống thử đi.

Lập tức, chàng trai làm theo.

- Cốc nước mặn chát. Chàng trai trả lời.

Người thầy lại dẫn anh ra một hồ nước gần đó và đổ một thìa muối đầy xuống nước:

- Bây giờ con hãy nếm thử nước trong hồ đi.

- Nước trong hồ vẫn vậy thôi, thưa thầy. Nó chẳng hề mặn lên chút nào – Chàng trai nói khi mức một ít nước dưới hồ và nếm thử.

Người thầy chậm rãi nói:

- Con của ta, ai cũng có lúc gặp khó khăn trong cuộc sống. Và những khó khăn đó giống như thìa muối này đây, nhưng mỗi người hòa tan nó theo một cách khác nhau. Những người có tâm hồn rộng mở giống như một hồ nước thì nỗi buồn không làm họ mất đi niềm vui và sự yêu đời. Nhưng với những người tâm hồn chỉ nhỏ như một cốc nước, họ sẽ tự biến cuộc sống của mình trở thành đắng chát và chẳng bao giờ học được điều gì có ích.

(Theo Câu chuyện về những hạt muối- vietnamnet.vn, 17/06/2015)

a. Xác định phương thức biểu đạt chính của văn bản.

b. Em hiểu gì về các chi tiết, hình ảnh “thìa muối”, “hòa tan” trong văn bản?

c. Chỉ ra và nêu hiệu quả của biện pháp tu từ được sử dụng trong câu: “Những người có tâm hồn rộng mở giống như một hồ nước thì nỗi buồn không làm cho họ mất đi niềm vui và sự yêu đời”.

d. Em rút ra bài học gì có ý nghĩa cho bản thân từ văn bản trên?

Câu 2. (4,0 điểm)

Có ý kiến cho rằng: “**Chính những khó khăn thử thách sẽ góp phần nhào nặn bạn trở thành một phiên bản tốt hơn**”.

Em hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về ý kiến trên.

Câu 3. (10,0 điểm)

Nhận định về thơ, Diệp Tiếp cho rằng: “**Thơ ca là tiếng lòng người nghệ sĩ**”.

Em hiểu ý kiến trên như thế nào? Hãy làm rõ “tiếng lòng” của tác giả qua một tác phẩm thơ mà em đã học/đọc.

..... Hết

PHÒNG GD&ĐT LỤC NGẠN**HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI VĂN HÓA CẤP HUYỆN****Năm học 2022 - 2023****Môn: Ngữ văn 7****Ngày thi: 07/03/2023**

Câu	Phần	Yêu cầu	Điểm
1	a	Phương thức biểu đạt chính: Tự sự	1.0
	b	- Hình ảnh “<i>thìa muối</i>” tượng trưng cho khó khăn, thử thách, những nỗi buồn đau, phiền muộn mà con người gặp phải trong cuộc đời. - Chi tiết “<i>hòa tan</i>” là thái độ sống, cách giải quyết những khó khăn, thách thức, những buồn đau, phiền muộn của mỗi người.	1.0
	c	- Biện pháp tu từ so sánh: “<i>những người có tâm hồn rộng mở giống như một hồ nước</i>” - Hiệu quả: - Khẳng định những con người có thái độ sống tích cực, luôn lạc quan, yêu đời, mở rộng tấm lòng, biết chia sẻ với mọi người xung quanh, luôn có niềm tin vào bản thân và mọi người dù cuộc sống gặp chông gai, trắc trở. - Tạo ra cách diễn đạt giàu hình ảnh, giàu sức biểu cảm, tăng sức thuyết phục cho lời văn. (Giám khảo tùy theo phần trình bày của HS mà cho điểm cho phù hợp)	0.5 1.5
	d	- Học sinh có thể trình bày và lí giải những bài học ý nghĩa theo ý riêng, không vi phạm chuẩn mực đạo đức và pháp luật. Sau đây là vài gợi ý: - Cần có thái độ sống tích cực bởi nó sẽ giúp chúng ta có được niềm tin, sức mạnh, bản lĩnh và khám phá khả năng vô hạn của bản thân. - Không nên sống bi quan, chán nản mà phải sống lạc quan, yêu đời, hãy mở rộng tâm hồn giống như hồ nước để nỗi buồn sẽ vơi đi và niềm vui được nhân lên khi hoà tan...	2.0
2		1. Yêu cầu về kĩ năng: - Đảm bảo đoạn văn nghị luận hoàn chỉnh khoảng 200 chữ. - Hành văn mạch lạc, trong sáng, tránh mắc các lỗi: chính tả, dùng từ, đặt câu. - Đảm bảo hình thức đoạn văn nghị luận xã hội - Xác định đúng vấn đề cần nghị luận - Triển khai hợp lý nội dung đoạn văn: Vận dụng tốt các thao tác lập luận, kết hợp chặt chẽ giữa lý lẽ và dẫn chứng.	1.0

		b. Yêu cầu về kiến thức:Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo các nội dung sau: 1. Mở đoạn: Giới thiệu ý kiến: <i>“Chính những khó khăn thử thách sẽ góp phần nhào nặn bạn trở thành một phiên bản tốt hơn”.</i> 2.Thân đoạn: * Giải thích vấn đề - Khó khăn, thử thách là những trở ngại mà con người sẽ gặp phải trong cuộc sống. - Nhào nặn là hoạt động, tác động làm cho biến đổi dần, hình thành nên cái mới. => Cả câu nói khẳng định những trở ngại trong cuộc sống góp phần giúp con người trưởng thành hơn. * Bàn luận vấn đề: - Vì sao nói khó khăn thử thách sẽ góp phần nhào nặn bạn thành phiên bản tốt hơn? + Đem đến cho con người những bài học quý giá trong cuộc sống. Đó có thể là bài học về công việc, tình yêu,... + Rèn luyện ý chí, tôi luyện tính cách của con người. + Giúp con người trở nên bản lĩnh, trưởng thành hơn. + Giúp con người biết trân quý những thành công mình có được. + Giúp con người thấu hiểu lẽ đời và biết sống khiêm nhường... - Phê phán những người sống thiếu ý chí, ngại khó. * Bài học cho bản thân. 3. Kết đoạn:Khẳng định vấn đề.	3.0
3		Yêu cầu chung: - HS biết viết một bài văn nghị luận văn học gắn với nhận định/ lí luận văn học. - Bài viết có bố cục chặt chẽ, đủ ba phần; dẫn chứng chính xác; văn viết trong sáng, có cảm xúc; không mắc lỗi chính tả và lỗi diễn đạt; trình bày sạch sẽ, chữ viết rõ ràng. - Học sinh biết lựa chọn một tác phẩm văn học phù hợp.	0.5
		Yêu cầu cụ thể: a. Mở bài: - Dẫn dắt, nêu vấn đề nghị luận. - Giới thiệu tác phẩm sẽ lựa chọn để làm sáng tỏ cho vấn đề. b. Thân bài: * Ý 1: Giải thích và bình luận: - Thơ là hình thức sáng tác nghệ thuật lấy ngôn từ làm chất liệu để diễn tả những xúc cảm trào dâng nơi tâm hồn nhà thơ. - Nói “thơ là tiếng lòng”: chính là những rung động mãnh liệt bật ra trong một phút thăng hoa cảm xúc của nhà thơ. => Thơ được tạo ra từ thực tiễn cuộc sống và cảm xúc tình cảm của nhà thơ. Cũng thông qua thơ, người nghệ sĩ gửi gắm tình cảm của mình. * Ý 2: Chứng minh qua một tác phẩm thơ.	0.5 2.0

	<i>* HS có thể phân tích theo những cách khác nhau, song cần đảm bảo những ý cơ bản sau:</i> a. Giới thiệu khái quát tác giả, tác phẩm, phân tích được “tiếng lòng” được phản ánh trong bài thơ. b. Chứng minh “tiếng lòng” của người nghệ sĩ qua nội dung của tác phẩm. (HS bám vào nội dung bài thơ để phân tích chứng minh. Lưu ý phải gắn chặt với phần lí luận) c. “Tiếng lòng” của người nghệ sĩ được thể hiện thông qua những hình thức nghệ thuật nào? * Ý 3: Đánh giá, mở rộng: - Đánh giá nhận định - Bài học nhận thức đối với quá trình sáng tác và quá trình tiếp nhận. c. Kết bài: - Khẳng định lại tính đúng đắn của nhận định lí luận văn học. - Liên hệ bản thân	5.0 1.0 0.5
	<i>* Sáng tạo: Bài viết cần có cách diễn đạt độc đáo, sáng tạo, thể hiện được quan điểm và thái độ riêng, sâu sắc nhưng không trái với chuẩn mực đạo đức và xã hội.</i>	0.5
Tổng điểm		20.0

Lưu ý khi chấm bài:

1. Do đặc trưng của môn Ngữ văn, bài làm của học sinh cần được đánh giá tổng quát, tránh đếm ý cho điểm. Việc chi tiết hóa điểm số các ý (nếu có) phải đảm bảo không sai lệch với tổng điểm của mỗi phần và được thống nhất trong Hội đồng chấm.

2. Chỉ cho điểm tối đa theo thang điểm với những bài viết đáp ứng đầy đủ những yêu cầu đã nêu ở mỗi câu, diễn đạt lưu loát, có cảm xúc.

3. Khuyến khích những bài viết sáng tạo, nội dung bài viết có thể không trùng với yêu cầu trong đáp án nhưng lập luận thuyết phục, văn phong sáng rõ.

4. Không cho điểm cao đối với những bài chỉ nêu chung chung, sáo rỗng.

..... Hết